

Золотий хрест Ярослава Пілу́нського

«Отримав нагороду.

Чомусь не відчув жодних емоцій.

Йду, дивуюся своїй реакції.

Напевно, міркую, накладається враження від того, що бачу у тилу, і не тільки у цивільному житті... Раптово згадую перевірити, за чієм підписом наказ...

Валерій Залужний.

...Його підпис миттєво повернув у стрій:

Згадав побратимів, з якими поруч, на бойовій роботі;

Згадав тих, хто на першій лінії, під тоннами ворожого заліза, поза межними зусиллями стримує ворожу навалу;

Згадав усіх звичайних українців, які будували своє життя в любові, мріяли про найкраще майбутнє для своїх дітей у вільній, охайній країні... допоки нечисть не забрала в них домівку, батьківщину, здоров'я, цноту, життя;

Згадав, у скількох дітей вкрадено дитинство... скільки втратили батьків;

Згадав тих, хто вже віддав своє життя... а скільки ще попереду...

... і все знову стало на місце:

Я, солдат Збройних Сил України, став на захист життя і безпеки громадян України, а також територіальної цілісності і честі держави.

І ті, хто зневажає честь держави зсередини, – мої вороги теж. А те, що ворогів всередині виявилось занадто багато, теж можна було передбачити, уважно читаючи історію.

Тож з Честью приймаю нагороду за підписом головнокомандувача Валерія Залужного і відповідаю: Служу українському народові! Тримаємо стрій, боронимо країну та її честь! Пам'ятаємо загиблих Героїв! Рухаємось до Перемоги!

r.s. Тим, хто вважає війну можливістю для власного фінансового підйому, раджу пам'ятати, що ваша діяльність не залишається без уваги.

Навряд чи в когось, хто зараз б'ється із зовнішнім ворогом, виникнуть комплекси щодо засобів наведення порядку всередині країни.

Честь маю!

*Ярослав Пілу́нський, кінооператор,
президент Гільдії кінооператорів України*

Редакція журналу «Кіно-Театр» вітає талановитого кінооператора, президента Гільдії кінооператорів України, відважного воїна і члена редколегії «Кіно-Театру» з почесною нагородою! Нехай Ваш ангел-охоронець надійно оберігає Вас!

Відеозвернення 24 лютого

24 лютого 2024 понад 30 світових зірок та амбасадорів United24 звернулися до українців зі словами підтримки у другу річницю повномасштабного російського вторгнення в Україну. Свою підтримку висловили Роберт Де Ніро, Катрін Денев, гурт Imagine Dragons, Кетрін Винник, Боно, Гіларі Свенк, Вігго Мортенсен, Бернар-Анрі Леві, Емма Томпсон, Стівен Фрай, П'єр Рішар, Лієв Шрайбер, Марк Стронг, Річард Бренсон та ін. Відеозвернення прозвучали з Нью-Йорка, Парижа, Лос-Анджелеса, Лондона. Відео у своїх соцмережах опублікувала фандрейзингова платформа United24 з підтримки України. Започаткована 5 травня 2022 року, завдяки жертвам з більш ніж 110 країн, вона збрала понад 500 млн доларів.

Пісні Джамали

До другої річниці повномасштабної війни «Голос Америки» випустив документальний фільм «Джамала: пісні свободи», який показує війну очима співачки кримськотатарсько-вірменського походження, голос якої є одним з найгучніших на міжнародній арені. Фільм містить як архівні кадри Джамали, зняті на телефон у перші дні війни, так і унікальні кадри, зняті журналістами «Голосу Америки» в таких містах, як Буча, Ірпінь та Київ. Журналісти супроводжують Джамалу, фіксуючи її думки, події та наслідки війни в Україні, що триває уже два роки. Стрічка доступна до перегляду онлайн українською мовою.

«Незламні. Історія опору». Режисерка Кетрін Лейк. Канада, 2023.

Зарубіжна документалістика про Україну

У столиці Латвії на початку березня пройшов Міжнародний фестиваль документального кіно «Artdocfest». Його організатор і незмінний президент – відомий режисер-документаліст, уродженець Львова Віталій Манський, – відкриваючи кінофорум, сказав, що «на третій рік нещадної та злочинної війни Росії насамперед проти України, але загалом – проти цивілізованого світу, ми робимо наш фестиваль дзвоном, який сповіщає світ про загрози». Це справді так. І, висловлюючись метафорично, той дзвін відлито з українського металу.

Майже всі стрічки «Artdocfest» – надзвичайно соціально загострені, водночас дуже багато кіно з України та про Україну. Цього року була підготовлена спецпрограма, яка

«В російській окупації». Автори Матіас Белінгер, Ганна Соколова. 2023.

має яскраву, сильну назву: «Україна понад усе!». Відкривалася вона американською 18-хвилинною короткометражною «Озираючись назад» (2023). На фестиваль приїхав її автор Макс Риков – випускник університету Флориди в галузі виробництва цифрових медіа. Велика війна на батьківщині його батьків спонукала Максима зайнятися документалістикою. «Озираючись назад» – стрічка-есе з роздумами автора, переказами батьківських спогадів. У ній сучасна держава Україна поміщена в широкий світовий історичний та географічний контексти.

Завершувала спецпрограму повнометражна документальна стрічка британця Пола Томаса «Архітектори надії: Перші кроки відбудови України» (2024). За освітою він – архітектор. Тому, задумавшись над українською темою, звернувся до тієї галузі, на якій добре знається. Автор спілкується з відомими українськими архітекторами – Олегом Дроздовим, Максом Головком, Катериною Яровою, Антоном Олійником, іншими. Він показує, як у часи незалежності вони змінювали обличчя України, її архітектурний простір. Як це було перерване війною. І що в подальших планах.

У спецпрограмі «Україна понад усе!» – ще чотири стрічки. Автори картини «В російській окупації: страх, зрада та опір у Куп'янську» (2023) – кореспондент «Deutsche Welle» у Києві Матіас Белінгер та українська журналістка-фрілансерка Ганна Соколова. Створено її у рамках DW. «В російській окупації» – серйозний і сильний твір, де немає жодного зайвого кадру чи випадкового слова. Водночас, компактність просто неймовірна. Після перегляду важко повірити, що ця кінорозповідь у чотирьох частинах, від початку війни до деокупації, тривала лише 26 хвилин. При тому – майстерно викладений сюжет, рельєфно написані головні герої та антигерої.

«Незламні: історія опору» (2023) канадки Кетрін Лейк Берз, судячи з назви, ніби повторює куп'янський сюжет, але це дещо про інше. Берз, журналістка-фрілансерка та початкуюча режисерка, у 2022 році поїхала в Західну Україну, де відвідала низку реабілітаційних центрів. Спілкувалася з багатьма дітьми та жінками, які евакуювалися зі сходу, і наслухалася багато важких розповідей про окупацію та полон, зокрема знущання та гвалтування. Але для свого кіно обрала історію більш тиху. Фільм присвячений Олександрі Іконниковій та її

«Повернення». Режисерка Катя Федулова. Німеччина, 2023.

шестирічній доньці Надії з Кременної Луганської області. Короткометражка «Діти кордону» (2023) – фільм естонського виробництва, проте режисер Янне Васарайнен – фін. І закадровий голос – фінською мовою. Тут змішані історичні нашарування – сучасна російська агресія проти України та давня, радянська Зимовая війна 1939 року.

Годинний фільм «Повернення» (2023) Каті Федулової – німецького виробництва. Гадаю, це неабияк допомагало знімати в окупованому Криму, доки це взагалі було можливо. По суті, тут та ж тема, що в двох попередніх стрічках, – жінки та діти в умовах війни. Щоправда, ще гібридної. В 2016–2017 роках окупанти почали розкручувати на півострові спіраль сфабрикованих справ Хізб ут-Тахрір. У підсумку, фактично ні за що, всі отримували людожерські терміни покарання. А оскільки це щиро віруючі люди, то вдома в них залишилися дружини з багатьма дітьми. Герої стрічки – дві родини з так званої Другої Бахчисарайської групи Хізб ут-Тахрір.

Назва українсько-італійського фільму «І вони говорять про нас» (2022) Сієви Діамантакоса, можливо, більш гучна, ніж те, що в ньому показано. Це портрет України часів гібридної війни та до початку повномасштабної. Але показаний негучно, буденно – через долі двох головних героїв, які йдуть паралельно, іноді в чомусь перетинаються, але не сплітаються¹.

Олег Кудрін, Рига. Укрінформ.

АРТЕ підтримує українських документалістів

Французько-німецький суспільний мовник ARTE копродюєє з українськими продюсерами 12 документальних стрічок про війну. Це масштабний проект, унікальний за форматом співпраці між каналом і продюсерами, покликаний розповісти світові про війну росії проти України. Документальний фільм, який цього року було презентовано на Берлінале, «Мирні люди» режисерки Оксани Карпович, створювався теж у рамках цього проекту.²

¹ Повністю текст див: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3835361-u-rizi-vidbuvsja-kinopokaz-ukraina-ponad-use.html>

² https://life.pravda.com.ua/culture/uspoh-ukrajinskoji-dokumentalistiki-yakim-buv-yogo-shlyah-300544/?_gl=1*1f11ppv*_ga*NzYwNTc5NzAzLjE2NDA3OTE3ODI.*_ga_6ELQ7YCNBS*MTcxMDU5MjlyNS41NzM